

Informacja

nt. stanu zagrożenia przestępczością przeciwko dobrom kultury w 2002 r.

Warszawa, 21.01.2003 r. Opracowano w Biurze Służby Kryminalnej KGP

▲ Fot.1. Odzyskane w kwietniu 2002 r. antependium kurdybanowe, skradzione z kościoła w Grzybnie

1. Zagrożenie dóbr kultury przestępczością

– charakterystyka zjawiska. W 2002 r. dokonano ogółem 946 przestępstw skierowanych przeciwko dobrom kultury, czyli o 65 przestępstw mniej niż w roku 2001 (1011 przestępstw stwierdzonych). Najbardziej zagrożonymi województwami były: małopolskie – 154 (133 w 2001 r.), dolnośląskie – 108 (109) oraz mazowieckie – 133 (121). Podobnie jak w latach ubiegłych, największe zainteresowanie przestępcze sprawców skierowane było w stronę mieszkań prywatnych kolekcjonerów – 244 przestępstwa stwierdzone (259 w 2001 r.), obiektów sakralnych – 165 przestępstw (77), muzeów i galerii – 25 (31) oraz innych obiektów, jak np. bibliotek, ośrodków kultury, obiektów pałacowo-zamkowych, sklepów antykwarycznych etc. – 512 (644).

Z ogólnej liczby 946 przestępstw stwierdzonych, 521 przestępstw skierowanych było na zabór dzieł sztuki, natomiast 425 na zabór przedmiotów kultu religijnego.

Kradzieże i kradzieże z włamaniem wciąż pozostają głównymi kategoriami przestępstw, w wyniku których następuje utrata dóbr kultury. W 2002 r. stwierdzono ogółem 321 przestępstw kradzieży i 467 kradzieży z włamaniem. Przestępstwa te dokonywane były najczęściej w województwie śląskim – 59 przestępstw kradzieży z włamaniem i 46 kradzieży,

w województwie małopolskim – odpowiednio 72 i 38 oraz w województwie mazowieckim – 75 i 36. Na dalszym miejscu pozostają takie przestępstwa, związane z utratą dzieł sztuki, jak: rozboje i wymuszenia rozbójnicze – 20 przestępstw stwierdzonych, uszkodzenie rzeczy – 50 przestępstw, oszustwo kryminalne – 51, inne kategorie przestępstw – 37.

W wyniku tych przestępstw utracono co najmniej: 655 obrazów, 689 monet, 328 rzeźb, 48 lichtarzy i świeczników, 82 szt. wyrobów ceramicznych, 70 starodruków, 154 litografie i grafiki, 47 zegarów oraz innych dóbr kultury, ujętych w tabeli.

Z ogólnej liczby 946 przestępstw stwierdzonych, wykryto sprawców 267 przestępstw, co stanowi średnią wykrywalność 28,2%, zaś w roku 2001 na ogólną liczbę 1011 przestępstw stwierdzonych wykryto sprawców 258 przestępstw, co stanowi 25,5% wykrywalności sprawców wszystkich przestępstw skierowanych przeciwko dobrom kultury. Powyższe dane potwierdzają fakt, iż ogólny wskaźnik wykrywalności sprawców w porównywanych

▲ Fot. 2. Z ambony kościoła w Wysiedle skradziono figurę przedstawiającą postać kobiety i dwie uskrzydłone głowy aniołów

latach utrzymuje się na zbliżonym poziomie. W 2002 r. najwyższy wskaźnik wykrycia sprawców odnotowano w województwie opolskim – 67,3%, województwie lubuskim – 41,1%, województwach: podlaskim i kujawsko-pomorskim – po 38,1%.

2.

Obiekty sakralne. Do najbardziej zagrożonej omawianą przestępczością grupy obiektów należy zaliczyć obiekty sakralne, szczególnie wyznania rzymskokatolickiego. Są to kościoły, kaplice, klasztory etc. Przedmiotem zaboru były tu między innymi przedmioty przedstawione w tabeli 1.

Z powyższych danych wynika, że liczba skradzionych rzeźb wzrosła w 2002 r. ponad dwukrotnie w stosunku do 2001 r., podobnie liczba skradzionych obrazów (z 26 do 60 sztuk). Na porównywalnym poziomie utrzymuje się zaś liczba skradzionych kielichów mszalnych (19 sztuk w 2001 r. i 14 w 2002 r.), lichtarzy i świeczników (odpowiednio 43 i 48) oraz monstrancji (2 sztuki w 2001 r. i 3 sztuki w 2002 r.). Warto zaznaczyć, że w obiektach sakralnych w 2001 r. odnotowano utratę 11 ikon, podczas gdy w 2002 r. nie zarejestrowano utraty ani jednej.

Istotnym problemem stają się kradzieże zabytkowych rzeźb wykonanych w piaskowcu oraz drewnie, szczególnie przedstawiających postaci aniołów i świętych. Corocznie liczba skradzionych przedmiotów systematycznie rośnie, najwięcej tego typu zdarzeń odnotowuje się na terenie województwa dolnośląskiego i małopolskiego. Głównie giną rzeźby pochodzące z XVIII i XIX w., ale łupem sprawców padają także figurki z XV i XVI w. Dzieła te najczęściej kradzione są z obiektów sakralnych położonych w małych miejscowościach. Sprzyja temu często zupełny brak zabezpieczeń technicznych wiejskich kościołów oraz brak zainteresowania księży i społeczności lokalnej ochroną fizyczną budynków, w których zgromadzone są cenne przedmioty. Ponadto w obiektach tych

często nie ma właściwej dokumentacji przechowywanych zbiorów, co w przypadku kradzieży uniemożliwia bądź bardzo utrudnia uzyskanie dokładnego opisu utraconych dóbr kultury, a nawet ustalenia, co naprawdę skradziono. W przypadku odnalezienia takiego dzieła sztuki, jego identyfikacja najczęściej jest problematyczna i długotrwała.

Istnieją także przypadki, w których sprawcy kradną cenne rzeźby z terenu kompleksów pałacowo-zamkowych, dawnych posiadłości ziemskich itp. Przykładem może tu być kradzież XIX-wiecznej płaskorzeźby Adolfo Wildta (fot. 4), dokonana w 2001 r. z terenu parku w Dylewie (woj. warmińsko-mazurskie) lub kradzież XVI-wiecznego portalu zdobiącego bramę wejściową do pałacu w Piotrowicach, dokonana w listopadzie 2002 r. (woj. dolnośląskie). Wysoki poziom zagrożenia przestępczością ukierunkowaną na zabór ww. dzieł sztuki jest efektem zwiększonego obecnie popytu rynku antykwarecznego na te przedmioty. Zwykle nabywcami tego rodzaju dóbr kultury są obywatele państw Europy Zachodniej (głównie Niemiec), którzy takimi przedmiotami ozdabiają swoje domy, ogródki przydomowe itp.

Poza przestępstwami, w których przedmiotem zaboru były dobra kultury, należy także wspomnieć o znacznej liczbie przestępstw, gdzie działania sprawców ukierunkowane były na zabór innych przedmiotów, tj.: pieniędzy znajdujących się w skarbankach kościelnych, sprzętu elektronicznego (komputery, laptopy), współczesnych połączonych kielichów mszalnych, kolumn głośnikowych czy mikrofonów. Z plebanii kradziono najczęściej gotówkę, sprzęt RTV, odzież i wyroby ze złota (biżuteria).

Przykłady kradzieży dzieł sztuki z obiektów sakralnych w 2002 r.:

- w okresie 10.11.2001–5.04.2002 r. z kapliczki przydrożnej w woj. śląskim skradziono obraz *Trzeci Upadek Chrystusa*, pochodzący z XVII w.;
- w nocy z 7 na 8.06.2002 r., z kościoła w Grzebsku, w woj. mazowieckim, skradziono 3 rzeźby pochodzące z XVI, XVII i XVIII w.,

przedstawiające postać Matki Boskiej z Dzieciątkiem oraz dwóch apostołów, 13 lichtarzy z początku XX w., patenę komunijną i kustodia, wartości 135 000 zł. 11.09.2002 r. odzyskano rzeźbę Matki Boskiej z Dzieciątkiem (fot. 6) i zatrzymano 1 osobę;

- w nocy z 4 na 5.08.2002 r. z kościoła parafialnego w Rogalinie, woj. wielkopolskie, skradziono 9 drewnianych figurek pochodzących z XVIII w., w tym najcenniejszą – figurkę Matki Bożej Wspomożenia Wiemych oraz 8 przedstawiających postaci aniołków. Straty 136 000 zł;
- w okresie 21–23.08.2002 r. dokonano kradzieży z włamaniem do kościoła w Omowie, woj. warmińsko-mazurskie, skradziono 8 rzeźb pochodzących z około 1400 r., przedstawiających Świętych Apostołów, wartości nieustalonej. W IV kwartale 2002 r. skradzione rzeźby odzyskano;
- w okresie 23–24.09.2002 r. z parafii rzymskokatolickiej w Spytkowicach, woj. małopolskie, skradziono 8 figurek aniołków, figurę Chrystusa Ukrzyżowanego z XVII i XVIII w., wartości 100 000 zł (fot. 5);
- w okresie 24–30.11.2002 r. z kościoła w m. Wyszędzie, woj. zachodniopomorskie, skradziono 3 figurki przedstawiające postaci świętych, 3 płaskorzeźby i 3 putta, pochodzące z XVI–XVII w., wartości nieustalonej (fot. 2 i 3);
- w nocy z 3 na 4.10.2002 r. z kościoła rzymskokatolickiego w Daniszewie, woj. mazowieckie, skradziono obraz Matki Boskiej Daniszewskiej z XVI w., wartości co najmniej 20 000 zł.

W 2002 r., w wyniku podjętych przez policję czynności wykrywczych odzyskano m.in. następujące dobra kultury:

- 25 kwietnia 2002 r. odzyskano bezcenne antependium kurdybanowe z 1730 r., skradzione w nocy z 19 na 20.12.1998 r. z kościoła rzymskokatolickiego w Grzybnie, woj. kujawsko-pomorskie (fot. 1);
- 22.05.2002 r. odnaleziono 3 obrazy cerkiewne pochodzące z XIX w., przedstawiające wybrane stacje drogi krzyżowej, wartości 15 000 zł;
- 13.07.2002 r. odzyskano przedmioty kultu religijnego (monstrancję, kielich mszalny i patenę), pochodzące z kradzieży z kościoła Św. Gotarda w Strzelinie, dokonanej 12.07.2002 r.;
- 31.07.2002 r. odzyskano lichtarz z XVII w., skradziony w lipcu 2002 r. z kościoła Św. Andrzeja Boboli w Rawiczu, woj. wielkopolskie, wartości 15 000 zł;
- 11.09.2002 r. odzyskano figurę Matki Boskiej z Dzieciątkiem z XV–XVI w., skradzioną w czerwcu 2002 r. z kościoła w Grzebsku, woj. mazowieckie.

▲ Fot. 3. Z kościoła w Wyszędzie złodzieje skradli trzy płaskorzeźby

3.

Kradzieże dzieł sztuki w innych obiektach.

Muzea, galerie, antykwiariaty – w 2002 r. stwierdzono 25 przestępstw, w wyniku których skradziono m.in. 13 rzeźb, 60 obrazów, 151 grafik, 61 starodruków, 451 monet, 15 jednostek zabytkowej broni palnej, 4 jednostki białej broni, kilkanaście wyrobów ceramicznych, 9 zegarów, 10 sztuk mebli oraz 9 przedmiotów kultu religijnego.

Wybrane przykłady kradzieży dóbr kultury z ww. obiektów w 2002 r.:

- 14.01.2002 r. z antykwiariatu LAMUS w Krakowie sprawcy skradli 10 obrazów (autorstwa m.in. Styki, Dąbrowskiego, Kłossowskiego) oraz 3 zabytkowe zegary. Suma strat 24 000 zł;
  - w nocy z 20 na 21.07.2002 r. z Muzeum Regionalnego w Pińczowie, woj. świętokrzyskie, sprawcy skradli szereg przedmiotów wysokiej wartości muzealnej i historycznej, m.in. Torę z XVII w., monety polskie i zagraniczne z XV i XVII w., element kuszy z XIV–XV w.;
  - w sierpniu 2002 r. z Muzeum Parafialnego w Kościele rzymskokatolickim w Jeżowie, woj. łódzkie, sprawcy skradli szereg przedmiotów pochodzących z XVI–XIX wieku (monstrancje, omat, lichtarze);
  - w nocy z 17 na 18.10.2002 r., w wyniku włamania do Muzeum Zegarów im. Przypkowskich w Jędrzejowie, woj. świętokrzyskie, skradziono 3 zegary z XVII i XVIII w., 3 zegarki mechaniczne z XVIII i XIX w. oraz 2 zegarki kieszonkowe z XIX i XX w., wartości 150 000 zł;
  - w okresie 9.04.–27.11.2002 r. sprawcy dokonali kradzieży portalu z XVI w. zdobiącego bramę wejściową do pałacu w Piotrowicach, woj. dolnośląskie, wartości 80 000 zł.
- Działania sprawców kradzieży dzieł sztuki z obiektów muzealnych w 2002 r. ukierunkowane były głównie na przedmioty o niedużej

tab. 1

Rodzaj przedmiotu	2001 rok	2002 rok
Rzeźby, figury	127	259
Lichtarze, świeczniki	43	48
Obrazy	26	60
Kielichy mszalne	19	14
Ikony	11	–
Monstrancje	2	3
Zegary	3	4
Inne wota	298	130

wielkości, co zapewniało łatwe ich ukrycie i wyniesienie z obiektu. W przypadku kradzieży dokonywanych w antykwariatach przedmiotem zainteresowania były przede wszystkim obrazy, a w dalszej kolejności posągi, zastawy stołowe, zegary etc.

Archiwa – w latach 1999–2002 w policyjnych statystykach odnotowano tylko pojedyncze przestępstwa, w których nastąpiła utrata materiałów archiwalnych, głównie dokumentów i map. W ostatnim czasie najgroźniejsza i najbardziej znamienita była kradzież dokonana w okresie 1996 – czerwiec 2002 r. z terenu Archiwum Zamku Królewskiego na Wawelu, stanowiącego Oddział Muzeum Narodowego w Krakowie. Sprawcy skradli około 1500 sztuk archiwaliów, w tym m.in. mapy, rękopisy, ryciny, fragmenty starodruków, listy królewskie, pochodzące z XVIII w. Dotychczas zatrzymano dwie osoby, z których jedna (będąca pracownikiem etatowym archiwum) bezprawnie wyносиła dokumenty z terenu archiwum, natomiast druga rozprowadzała je po antykwariatach w Krakowie. Tym sposobem większość dokumentów zakupili właściciele antykwariatów na terenie Krakowa, prywatni kolekcjonerzy w całym kraju oraz kilka instytucji państwowych, jak: Biblioteka Kancelarii Sejmu i Senatu RP, Biblioteka Śląska, Muzeum Narodowe w Kórniku. Do chwili obecnej odzyskano około 700 sztuk skradzionych dokumentów.

Przestępstwa tego typu charakteryzują się wysokim stopniem trudności w ich wykrywaniu, m.in. z uwagi na brak możliwości określenia dokładnej daty zaistnienia pierwszego przestępstwa i następnych, fakt łatwego ominięcia przez sprawców-pracowników przeszkód w postaci technicznego i osobowego zabezpieczenia przy dokonywaniu tych przestępstw. W ujawnianiu kradzieży dokonywanych przez pracowników istotne znaczenie ma inwentaryzacja przechowywanych materiałów archiwalnych, po-

▲ Fot. 4. Rzeźba dłuta A. Wildta

nieważ stanowi ona podstawę przyszłej identyfikacji utraconego przedmiotu w przypadku jego odnalezienia, nie wspominając o niewątpliwiej przydatności charakterystyki opisowej czy fotograficznej utraconego przedmiotu w czynnościach poszukiwawczych.

Do innych przestępstw, w których nastąpiła utrata cennych dóbr kultury, należy także zaliczyć:

- kradzież w 1998 r. starodruku Mikołaja Kopernika *De Revolutionibus Orbium Coelestium* z Biblioteki Polskiej Akademii Nauk w Krakowie. Do chwili obecnej nie odzyskano dzieła;
- kradzież w 1999 r. kilkudziesięciu starodruków, inkunabułów i miedziorytów z Bi-

blioteki Jagiellońskiej w Krakowie. W toku czynności policyjnych na terenie państw Europy Zachodniej odzyskano kilkanaście tytułów w 17 woluminach, wartości co najmniej 1,5 mln DM;

- 6 maja 2002 r. ujawniono kradzież 106 litografii Napoleona Ordy oraz 10 litografii Dzwonkowskiego pochodzących z XIX w., na szkodę Zakładu Naukowego im. Osolińskich we Wrocławiu. Straty, według katalogów aukcyjnych z 2001 r., wynoszą 38 000 zł. W maju 2002 r., zatrzymano 2 sprawców kradzieży oraz odzyskano kilkanaście sztuk litografii.

Mieszkania prywatne – w 2002 r. stwierdzono 244 przestępstwa, w których przedmiotem zamachu były dzieła sztuki zgromadzone w mieszkaniach prywatnych. Najwięcej tych przestępstw odnotowano w województwie małopolskim – 49 zdarzeń, w województwie mazowieckim – 45 zdarzeń, w tym 36 przestępstw stwierdzonych dokonanych na terenie miasta Warszawy oraz w województwie śląskim – 25 zdarzeń. W wyniku przestępstw utracono m.in.: 535 obrazów, 56 rzeźb, 34 zegary, 11 ikon, 3 grafiki, 238 monet, kilkanaście kompletów zastaw stołowych, 9 starodruków, 18 sztuk mebli, kilkadziesiąt wyrobów z porcelany, wyrobów jubilerskich, kilka jednostek białej broni.

Od wielu lat najwięcej tego rodzaju przestępstw kradzieży i kradzieży z włamaniem do mieszkań prywatnych dokonywanych jest w Krakowie i Warszawie. Sprawcy dokonują zaboru wybranych obrazów z kolekcji lub kradną całe zbiory: obrazy, rzeźby, biżuterię itp.

Wśród dokonanych w 2002 r. kradzieży dzieł sztuki z mieszkań prywatnych, do najistotniejszych należą:

- 29.01.2001 r. z mieszkania w Warszawie sprawcy skradli 3 obrazy J. Dudy-Gracza, wartości 102 000 zł;
- 7.02.2002 r. z mieszkania w Wilanowie skradziono obrazy W. Kossaka i J. Stanisławskiego z XIX i XX w. oraz zabytkową biżuterię, wartości 220 000 zł;
- 25.02.2002 r. z mieszkania w Wawrze skradziono 5 obrazów pochodzących z XIX w., nn autorów, wartości 225 000 zł;
- 26.02.2002 r. z mieszkania w Krakowie skradziono 2 obrazy autorstwa Tomaszewskiego, 8 kieliszków lwowskich z XVIII w. oraz kilkadziesiąt sztuk zabytkowych monet polskich i zagranicznych, wartości 80 000 zł;

tab. 2

Ogólna liczba utraconych dzieł sztuki w latach 2001–2002 według kryterium przedmiotu zaboru

Przedmiot zaboru:	Liczba utraconych przedmiotów:	
	2001 rok	2002 rok
obraz	343	655
rzeźba	154	328
zegary	16	47
ikony	44	11
starodruki	6	70
instrumenty muzyczne	1	–
wyroby ceramiczne	40	82
meble	kilkanaście sztuk	30
lichtarz, świecznik	52	48
kielich	4	6
monstrancja	2	3
inne	biała broń, wyroby ze srebra, wyroby ze szkła; kilka jednostek broni palnej	154 grafiki i litografie, 12 jednostek białej broni, 15 jednostek broni palnej, 4 albumy filatelistyczne, 8 książek, kilkadziesiąt sztuk biżuterii 689 sztuk monet

▼ Fot. 5. Figurki aniołków skradzione z kościoła w Spytkowicach

– w okresie 27.03–9.04.2002 r. dokonano kradzieży z włamaniem do mieszkania prywatnego kolekcjonera w Krakowie, skąd skradziono m.in. co najmniej 80 obrazów, 33 figurki z kości słonowej, wartości około 8 000 000 zł. W II kwartale 2002 r. zatrzymano jednego ze sprawców kradzieży i odzyskano 112 utraconych dzieł sztuki;

– w nocy z 4 na 5.07.2002 r., w wyniku napadu rabunkowego na właścicielkę domu w Warszawie skradziono m.in.: około 80 obrazów pochodzących z XIX w. o tematyce wiejskiej (głównie pejzaże), autorstwa różnych polskich malarzy, biżuterię, zastawy stołowe, wartości 4 000 000 zł;

– w okresie 20.08–2.09.2002 r. z mieszkania w Warszawie skradziono 5 obrazów (autorstwa m.in. Chełmońskiego, Makowskiego), rysunek Wyczółkowskiego, 2 rzeźby gotyckie oraz 6 tomów atlasów z mapami państw europejskich z XVII i XVIII w., wartości około 750 000 zł;

– w okresie 30.11–1.12.2002 r. z mieszkania w Koszalinie sprawcy skradli 52 obrazy i rysunki autorstwa m.in. L. Wyczółkowskiego, E. Niewiadomskiego, J. Matejki, J. Malczewskiego, wartości 500 000 zł.

W 2002 roku, poza wcześniej wspomnianymi przykładami spraw, w których odzyskano skradzione dobra kultury, należy także wymienić następujące:

– w lutym 2002 r. odzyskano obraz W. Wodzinowskiego, który skradziono w 2001 r. z mieszkania prywatnego kolekcjonera w Rymanowej; aresztowano 4 osoby;

– 27.03.2002 r. odzyskano obrazy m.in. I. Jaromskiego, R. Słabka, skradzione 12.03.2002 r. z mieszkania prywatnego w Krakowie.

Zagrożenie przestępczością skierowaną na zabór dóbr kultury w 2002 r. było nieco niższe niż w roku 2001. Jednakże, mając na uwadze liczbę skradzionych dzieł sztuki i spadek ogólnej liczby przestępstw stwierdzonych w 2002 r., można wnioskować, iż sprawcy podczas dokonywania przestępstwa kradzieży dzieł sztuki jednorazowo dokonywali zaboru większej liczby zabytkowych przedmiotów niż dotychczas. Świadczy o tym fakt wzrostu ogólnej liczby skradzionych obrazów (prawie dwukrotnie więcej niż w roku 2001), rzeźb (ze 154 w 2001 r. do 328 w 2002 r.) czy zegarów (z 16 do 47), w stosunku do liczby przestępstw stwierdzonych skierowanych przeciwko dobrom kultury (spadek z 1011 w 2001 r. do 946 przestępstw w 2002 r.).

Internet jako nowe narzędzie szybkiego zbytu dóbr kultury. Coraz szybsze tempo życia powoduje rozwój sieci teleinformatycznych, co wpływa również na szybszy i jakościowo lepszy przepływ informacji. W Internecie poza uzyskaniem informacji z różnych dziedzin nauki, można także zamieszczać własne oferty sprzedaży danych artykułów lub dokonać zakupu wybranych przez siebie towarów. Dla organów ścigania jest to ogromne wyzwanie, ponieważ Internet stanowi również narzędzie do dokonywania przestępstw – publikowane są tam m.in. materiały o treściach pornograficznych, oferowane do sprzedaży narkotyki, zamieszczane szczegółowe opisy ich produkcji, a także na aukcjach internetowych prowadzone są licytacje dóbr kultury. W ten sposób w 2002 r. oferowano do sprzedaży m.in. kolekcję gamków kultury łużyckiej, Torę z XVII w.

Aukcje internetowe zwykle trwają krótko, są anonimowe i tym samym pozwalają na stosunkowo bezpieczną i szybką sprzedaż przedmiotów, których źródło pochodzenia nie zawsze jest legalne, albo które są fałszywe, a oferent sprzedaje je jako autentyczne etc. Umożliwiają ponadto zaboroną prawem sprzedaż dóbr kultury nabywcy zamieszkałemu za granicą, które następnie mogą być np. wysyłane z kraju drogą pocztową (listy polecone, przesyłki pocztowe, paczki). Z tego względu monitorowanie ofert sprzedaży dóbr kultury jest niezwykle ważne. O wykryciu przestępstwa w tym przypadku decyduje czas, szybkość wymiany informacji i sprawność działania. Dla policji jest to pewne utrudnienie, ponieważ obecne wyposażenie jednostek w komputerowe sieci internetowe jest niepełne i wciąż mało popularne, a poza tym odwiedzanie poszczególnych stron internetowych jest zwykle czasochłonne. Z tego względu oraz z uwagi na obecnie stosunkowo niskie zagrożenie tego typu przestępczością, Komenda Główna Policji w ramach bieżącej współpracy z Ośrodkiem Ochrony Zbiorów Publicznych w Warszawie oraz innymi instytucjami kultury prowadzi stałą wymianę informacji w zakresie ww. problematyki.

▲ Fot. 6. 11.09.2002 r. odzyskano figurę Matki Boskiej z Dzieciątkiem skradzioną trzy miesiące wcześniej z kościoła w Grzebsku

Prognozy i tendencje rozwoju zagrożenia.

Z uwagi na dość stabilny poziom utrzymującego się zagrożenia przestępczością przeciwko dobrom kultury należy zakładać, iż:

– ogólna liczba wszystkich przestępstw przeciwko dobrom kultury będzie nadal utrzymywać się średnio na poziomie ok. 1000 przestępstw rocznie;

– nadal dużym zainteresowaniem przestępczym będą się cieszyć obrazy, szczególnie autorstwa polskich malarzy oraz rzeźby

wykonane w drewnie i piaskowcu. Liczba skradzionych przedmiotów będzie wykazywać tendencję wzrostową; najwięcej kradzieży tego typu dóbr kultury będzie występować

w południowej części Polski, tj. w województwach dolnośląskim, małopolskim i śląskim;

– nadal istotny pozostaje problem zabezpieczenia technicznego obiektów (zwłaszcza sakralnych) z uwagi na istniejący niedobór funduszy

w tego typu obiektach, a także z uwagi na brak świadomości właścicieli tych obiektów co do realnego zagrożenia przestępczością i konieczności inwestowania w ochronę posiadanych dóbr kultury;

– poszukiwanie utraconych dóbr kultury przez policję znacznie utrudnia brak dokumentacji fotograficznej i opisowej przedmiotów, szczególnie w obiektach sakralnych

wyznania rzymskokatolickiego. Pomimo przekazywanych diecezjalnym konserwatorom zabytków sygnałów o konieczności ewidencjonowania choćby najcenniejszych elementów wyposażenia wnętrza kościelnych, nadal posiadanie dokumentacji przez proboszczów parafii ma charakter jednostkowy.

Z tego względu należy dążyć do podjęcia dialogu z Episkopatem Polski, w celu osiągnięcia pełnego, wiążącego porozumienia w sprawie ochrony dóbr kultury zgromadzonych w parafiach, a szczególnie zdynamizowania procesu sporządzania rzetelnej dokumentacji zbiorów zabytkowych, jak również wprowadzania skutecznych zabezpieczeń przed kradzieżami;

– bliska współpraca z krajowymi organami pozapolicyjnymi w sprawie ochrony dóbr kultury w Polsce, a także zacieśnianie współpracy z policjami państw zachodnich i Interpolem

pozwole na wymianę doświadczeń i informacji w zakresie przestępczości przeciwko dobrom kultury, w tym o nowych kierunkach działań przestępczych, a jednocześnie wpłynie na efektywniejsze zwalczanie i przeciwdziałanie tego typu przestępstwom. ❖